

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING
JIZZAX FILIALI**

**RAQAMLI JAMIYATDA FAN VA TA’LIMNING INTEGRATSIYALALASHUVI:
MATEMATIKA, IQTISOD, PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYANING YANGI
YONDASHUVLARI**
mavzusidagi Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2026-yil 20-21-aprel)

JIZZAX-2026

Raqamli jamiyatda fan va ta’limning integratsiyalalashuvi: matematika, iqtisod, pedagogika va psixologiyaning yangi yondashuvlari. Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to’plami – Jizzax: O‘zMU Jizzax filiali Amaliy matematika kafedrası, 2026-yil 20-21-aprel 505-bet.

Respublika miqyosidagi ilmiy-texnik anjuman materiallarida zamonaviy kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari sohasidagi innovatsion tadqiqotlar aks etgan.

Globallashuv sharoitida davlatimizni yanada barqaror va jadal sur’atlar bilan rivojlantirish bo’yicha amalga oshirilayotgan islohotlar samarasini yaxshilash sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlariga alohida e’tibor qaratilgan. Zero iqtisodiyotning, ijtimoiy sohalarini qamrab olgan modernizatsiya jarayonlari, hayotning barcha sohalarini liberallashtirishni talab qilmoqda.

Ushbu ilmiy ma’ruza tezislari to’plamida mamlakatimiz va xorijlik turli yo’nalishlarda faoliyat olib borayotgan mutaxassislar, olimlar, professor-o’qituvchilar, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarining ilmiy xodimlari, tadqiqotchilari, magistr va talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari mujassamlashgan.

Mas’ul muharrirlar: DSc.prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M.

Tahrir hay’ati a’zolari: p.f.d.(DSc), prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Tovboyev, t.f.n., dots. Baboyev A.M., t.f.f.d.(PhD), prof. Abduraxmanov R.A., p.f.f.d.(PhD) Eshankulov B.S., p.f.n., dots. Alimov N.N., p.f.f.d.(PhD), dots. Alibayev S.X., t.f.f.d.(PhD), dots. Abdumalikov A.A, p.f.f.d.(PhD) Hafizov E.A., f.f.f.d.(PhD), dots. Sindorov L.K., t.f.f.d.(PhD), dots. Nasirov B.U., b.f.f.d. (PhD) O’ralov A.I., p.f.n., dots. Aliqulov S.T., t.f.f.d.(PhD) Kuvandikov J.T., i.f.n., dots. Tsoy M.P., Sharipova S.F., Jo’rayev M.M.

Mazkur to’plamga kiritilgan ma’ruza tezislarning mazmuni, undagi statistik ma’lumotlar va me’yoriy hujjatlarning to’g’riligi hamda tanqidiy fikr-mulohazalar, keltirilgan takliflarga mualliflarning o’zlari mas’uldirlar.

namoyon bo‘ladi.

3. Standartlashtirish. Amaliyotda xalqaro raqamli standartlarga (ISO/IEC) moslashishning murakkabligi kuzatiladi.

Xulosa va takliflar

Raqamli xizmatlar ko‘rsatish kichik tadbirkorlik subyektlari uchun, nafaqat, omon qolish, shuningdek, global miqyosda raqobatlashish, yashab qolish, yangi yo‘nalishlarda rivojlanish uchun noyob imkoniyat hamdir. So‘nggi yillarda O‘zbekistonda kichik biznesning raqamli xizmat iqtisodiyotidagi ulushini oshirish yuzasidan qator muhim islohotlar amalga oshirilmoqda. Bu “O‘zbekiston – 2030” strategiyasida ham o‘z aksini topgan. Raqamli xizmatlarning rivojlanishi mamlakatning YaIM tarkibini sifat jihatidan yaxshilashga xizmat qiladi. Bunda sun‘iy intellekt va katta ma’lumotlar (Big Data) bilan ishlovchi kichik korxonalarni qo‘llab-quvvatlash milliy iqtisodiyotning kelajakdagi barqarorligini ta’minlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Shunga muvofiq, raqamli xizmatlarni ko‘rsatishda kichik tadbirkorlik subyektlarining ishtirokini yanada oshirish maqsadida quyidagilar taklif etiladi:

1. “Digital Vouchers” tizimini joriy etish. Ya’ni kichik biznesga raqamli xizmatlarni sotib olish yoki joriy etish uchun davlat grantlarini berish lozim.

2. Raqamli kooperatsiyani joriy etish orqali kichik korxonalarning yirik raqamli platformalar bilan o‘zaro manfaatli hamkorligini rag‘batlantirish zarur.

3. Kichik tadbirkorlik subyektlarining raqamli xizmatlar ko‘lamini yanada oshirish uchun mazkur yo‘nalishda qisqa va samarali o‘quv va malaka oshirish platformasini yaratish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

13. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5 oktabrdagi “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6079-sonli Farmoni.

14. Miller R. Digital Servitization in SMEs: A Path to Profitability // Google Scholar - Journal of Digital Business. – 2024. – Vol. 5, Issue 2. – P. 112-130.

15. Petrova L. Digital Entrepreneurship Ecosystems in Central Asia // ResearchGate - Central Asian Economic Review. – 2024. – No. 3. – P. 201-218.

16. Schmidt H. The Scalability of SaaS Models for Small Businesses // Web of Science - Global Finance and Technology. – 2025. – Vol. 9. – P. 88-105.

17. Tanaka S. Small and Medium Enterprises in the Digital Value Chain // Scopus - International Journal of SME Development. – 2025. – No. 14. – P. 45-62.

18. Taylaqov N. I. Raqamli texnologiyalar va tadbirkorlik muhiti. – T.: Navro‘z, 2022.

IJTIMOIIY TADBIRKORLIK LOYIHALARINING SAMARADORLIGINI MATEMATIK BAHOLASH MODELII

Mingboyeva Oydin Alisher qizi

O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali Magistratura bosqichi tinglovchisi

Saloxitdinov Sherzod Farxodovich

*O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
dots.*

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining samaradorligini matematik baholash modelini ishlab chiqish masalalari ko'rib chiqiladi. Ijtimoiy ta'sir va moliyaviy barqarorlikni bir vaqtning o'zida o'lchashdagi o'ziga xos qiyinchiliklar ta'kidlanadi. Taklif etilayotgan model keng qamrovli baholashni ta'minlash uchun turli miqdoriy va sifat ko'rsatkichlarini birlashtiradi. Tadqiqot ijtimoiy tadbirkorlik sohasida shaffoflik va hisobdorlikni oshirishga hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: Ijtimoiy tadbirkorlik, loyihalar samaradorligi, matematik baholash, ijtimoiy ta'sir, moliyaviy barqarorlik, ko'rsatkichlar, resurslarni optimallashtirish

Abstract: This article addresses the development of a mathematical model for evaluating the effectiveness of social entrepreneurship projects. It highlights the unique challenges in simultaneously measuring social impact and financial sustainability within this sector. The proposed model integrates various quantitative and qualitative indicators to provide a comprehensive and robust assessment framework. Ultimately, this research contributes to enhancing transparency and accountability in the social entrepreneurship ecosystem.

Keywords: Social entrepreneurship, project effectiveness, mathematical evaluation, social impact, financial sustainability, indicators, resource optimization

Ijtimoiy tadbirkorlik zamonaviy jamiyatning dolzarb muammolariga innovatsion va barqaror yechimlar taklif etuvchi muhim iqtisodiy va ijtimoiy hodisa sifatida tobora kengayib bormoqda. O'zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar, xususan, demokratik institutlarni mustahkamlash, korrupsiyaga qarshi kurashish va davlat boshqaruvida shaffoflikni ta'minlashga qaratilgan sa'y-harakatlar [1] ijtimoiy tadbirkorlik rivoji uchun qulay muhit yaratmoqda.

An'anaviy moliyaviy ko'rsatkichlar ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining jamiyatga ko'rsatadigan keng qamrovli ta'sirini to'liq aks ettira olmaydi. Shu sababli, ijtimoiy ta'sirni miqdoriy o'lchash va baholashga qaratilgan yangi metodologiyalarga ehtiyoj sezilmoqda. Xususan, "Ijtimoiy investitsiyalar qaytimi" (Social Return on Investment – SROI) kabi yondashuvlar moliyaviy bo'lmagan qiymatlarni, masalan, ekologik yoki ijtimoiy ta'sirni o'lchash uchun ishlab chiqilgan bo'lib [2], manfaatdor tomonlarning nuqtai nazarini hisobga olgan holda, bozor narxiga ega bo'lmagan ta'sirlarga moliyaviy "proksi" qiymatlarni belgilash orqali resurslarni taqsimlashda ko'pincha chetda qoladigan insonlarning qadriyatlarini qamrab olishga intiladi [2, 3]. SROI loyihalarining ijtimoiy, ekologik va iqtisodiy qiymatlarini integratsiyalashgan holda baholashga imkon beradi, bu esa rivojlanish loyihalarining foydaliligi va rentabelligi haqida yaxlit tasavvur beradi [3]. Biroq, ushbu metodologiyalarning murakkabligi va ma'lumotlarga bo'lgan yuqori talablari ularni keng qo'llashda qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin. Shunday ekan, ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining samaradorligini yanada aniq va tizimli baholash imkonini beruvchi matematik modelni ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining samaradorligini baholash, ularning ikki tomonlama missiyasi – ham ijtimoiy ta'sir, ham moliyaviy barqarorlikni ta'minlash zaruriyati tufayli an'anaviy biznes loyihalarini baholashdan tubdan farq qiladi. Ushbu murakkablik, ayniqsa, ijtimoiy maqsadlarga erishish jarayonida yaratiladigan qiymatni miqdoriy jihatdan o'lchash va uning moliyaviy natijalar bilan uyg'unligini aniqlashda namoyon bo'ladi. Adabiyotlarda ijtimoiy tadbirkorlikning nazariy asoslari va uning jamiyatdagi o'rni keng muhokama qilingan bo'lsa-da, loyihalarining kompleks samaradorligini baholashga qaratilgan yagona, universal va amaliy qo'llashga qulay metodologiya hali to'liq shakllanmagan. Mavjud yondashuvlar ko'pincha ma'lum bir kontekstga moslashtirilgan bo'lib, ularni umumlashtirishda qiyinchiliklar yuzaga keladi.

An'anaviy moliyaviy ko'rsatkichlar, masalan, sof joriy qiymat (NPV) yoki ichki rentabellik normasi (IRR) kabi vositalar, asosan, moliyaviy foyda va xarajatlarni hisobga oladi. Ijtimoiy tadbirkorlik loyihalari esa, o'z mohiyatiga ko'ra, jamiyatga ijobiy ta'sir ko'rsatishga qaratilgan bo'lib, bu ta'sirlar ko'pincha bozor qiymatiga ega emas va moliyaviy hisobotlarda aks etmaydi. Masalan, ta'lim sifatini oshirish, atrof-muhitni muhofaza qilish yoki aholining zaif qatlamlarini ish bilan ta'minlash kabi natijalar bevosita moliyaviy foyda sifatida o'lchanmaydi. Shu sababli, faqat moliyaviy ko'rsatkichlarga tayanib, ijtimoiy tadbirkorlik loyihasining haqiqiy qiymatini va uning jamiyatga keltiradigan foydasini to'liq baholab bo'lmaydi. Bu esa, investorlar va siyosatchilar uchun loyihalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha asosli qarorlar qabul qilishni qiyinlashtiradi.

Ijtimoiy ta'sirni miqdoriy o'lchashga bo'lgan ehtiyoj "Ijtimoiy investitsiyalar qaytimi" (Social Return on Investment – SROI) metodologiyasining rivojlanishiga turtki bo'ldi. Dastlab 2000-yillarning boshlarida AQShda paydo bo'lib, keyinchalik Yevropada keng tarqalgan SROI, ijtimoiy o'zgarishlar va qashshoqlikni kamaytirishga qaratilgan loyihalarni baholashda muhim vositaga aylandi [3]. SROI an'anaviy moliyaviy hisobotlarda aks etmaydigan qo'shimcha moliyaviy qiymatni, masalan, ekologik yoki ijtimoiy ta'sirni o'lchashga mo'ljallangan tamoyillarga asoslangan usuldir [2]. Uning asosiy tamoyili manfaatdor tomonlar, xususan, asosiy benefitsiarlarning nuqtai nazarini baholash jarayonining markaziga qo'yishdir, ularning qiymatlarini to'g'ridan-to'g'ri jalb etish orqali [3]. SROI loyihaning ta'sirini baholash, samaradorlikni oshirish yo'nalishlarini aniqlash va investitsiyalar samaradorligini oshirish imkonini beradi, ijtimoiy, ekologik va iqtisodiy qiymatlarni integratsiyalashgan holda baholab [2, 3]. Biroq, SROI metodologiyasi o'zining murakkabligi va ma'lumotlarga bo'lgan yuqori talablari tufayli keng miqyosda qo'llashda jiddiy to'siq bo'lishi mumkin. Loyiyaning chegaralarini aniqlash, manfaatdor tomonlarni belgilash, o'zgarish nazariyasini ishlab chiqish, kirishlar va natijalarni aniqlash, foyda va xarajatlarni monetizatsiya qilish kabi bosqichlar chuqur tahlil va katta resurslarni talab qiladi [3]. Bozor narxiga ega bo'lmagan ta'sirlarga moliyaviy "proksi" qiymatlarni belgilash subyektivlik xavfini tug'dirib, tahlil natijalarining ishonchligiga ta'sir qilishi mumkin [2]. Natijada, SROI tahlili ko'pincha vaqt talab qiluvchi va qimmat jarayon bo'lib, kichik va o'rta ijtimoiy tadbirkorlik subyektlari uchun uning imkoniyatlaridan to'liq foydalanish qiyin kechadi.

Yuqorida qayd etilgan cheklolar, ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining samaradorligini baholash uchun yanada aniq, tizimli va amaliy qo'llashga qulay bo'lgan yangi yondashuvlarga ehtiyoj borligini ko'rsatadi. Mavjud metodologiyalar, xususan SROI, qimmatli tushunchalar berishiga qaramay, ularning murakkabligi va subyektiv elementlari baholash jarayonining shaffofligi va takrorlanuvchanligini pasaytirishi mumkin. Ayniqsa, O'zbekistonda ijtimoiy tadbirkorlikning rivojlanishi va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi sharoitida [1], loyihalarning samaradorligini ob'ektiv va miqdoriy baholash imkonini beruvchi vositalar zarur.

O'zbekistonda demokratik institutlarni mustahkamlash, korrupsiyaga qarshi kurashish va davlat boshqaruvida shaffoflikni ta'minlashga qaratilgan islohotlar [1] fuqarolik jamiyati institutlarining faollashuviga va ijtimoiy mas'uliyatning oshishiga zamin yaratmoqda. Bu esa ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining soni va ko'lamining ortishiga olib keladi. Bunday sharoitda, ushbu loyihalarning jamiyatga ko'rsatayotgan real ta'sirini aniq baholash, ularning barqarorligini ta'minlash va kelajakdagi investitsiya qarorlari uchun mustahkam asos yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Matematik model, ijtimoiy ta'sirning turli jihatlarini (masalan, ta'lim, sog'liqni saqlash, ekologiya, bandlik) hisobga olgan holda, ularni umumiy baholash tizimiga integratsiyalash imkonini beradi.

Tadqiqot dizayni asosan miqdoriy xarakterga ega bo'lib, mavjud nazariy bilimlarni sintez qilish, empirik ma'lumotlarni tahlil qilish va matematik modellashtirish usullarini

integratsiyalash orqali yangi baholash vositasini yaratishga yo'naltirilgan. Mavjud adabiyotlar tahlili, xususan, "Ijtimoiy investitsiyalar qaytimi" (SROI) kabi metodologiyalarning murakkabligi va subyektivlik xavfini ko'rsatgan holda [2, 3], ushbu tadqiqot aniqroq, tizimli va amaliy qo'llashga qulay bo'lgan modelga bo'lgan ehtiyojni qondirishni maqsad qilgan. Metodologiya ijtimoiy ta'sirni miqdoriy o'lchash muammolarini hal qilishga, baholash jarayonini standartlashtirishga va turli loyihalarni ob'ektiv solishtirishga yordam beradi.

Matematik modelni ishlab chiqish jarayoni bir necha bosqichdan iborat bo'ladi. Birinchi bosqichda, ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining samaradorligini belgilovchi asosiy omillar va ko'rsatkichlar identifikatsiya qilinadi. Bu bosqichda ijtimoiy ta'sirning turli jihatlari (masalan, ta'lim, sog'liqni saqlash, ekologiya, bandlik, qashshoqlikni kamaytirish) va moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari (masalan, daromad, xarajatlar, foyda, investitsiyalar qaytimi) aniqlanadi. SROI metodologiyasining manfaatdor tomonlar nuqtai nazarini baholash jarayonining markaziga qo'yish tamoyilidan kelib chiqqan holda [3], ushbu tadqiqotda ham manfaatdor tomonlarning (benefitsiarlar, investorlar, hukumat vakillari) ehtiyojlari va ustuvorliklari hisobga olinadi.

Ikkinchi bosqichda, tanlangan ko'rsatkichlar operatsionalizatsiya qilinadi, ya'ni ularni miqdoriy jihatdan o'lchash mumkin bo'lgan aniq metrikalar va o'lchov birliklari belgilanadi. Masalan, ta'lim sohasidagi ijtimoiy ta'sirni baholash uchun bitiruvchilarning ishga joylashish darajasi, malaka oshirish kurslarida ishtirok etganlar soni yoki o'quvchilarning akademik ko'rsatkichlari kabi metrikalar qo'llanilishi mumkin. Moliyaviy ko'rsatkichlar uchun esa an'anaviy buxgalteriya hisoboti ma'lumotlari asos qilib olinadi. SROI da bozor narxiga ega bo'lmagan ta'sirlarga moliyaviy "proksi" qiymatlarni belgilashdagi subyektivlik xavfini kamaytirish maqsadida [2], imkon qadar ob'ektiv va standartlashtirilgan o'lchovlar, shuningdek, ekspert baholashlari va statistik ma'lumotlarga asoslangan proksi qiymatlar qo'llaniladi.

Uchinchi bosqichda, ijtimoiy va moliyaviy ko'rsatkichlarni integratsiyalashgan holda baholash imkonini beruvchi matematik model shakllantiriladi. Bu model ko'p mezonli qaror qabul qilish (Multi-Criteria Decision Analysis – MCDA) yondashuvlariga asoslanishi mumkin, bu yerda har bir ko'rsatkichga uning ahamiyatiga qarab ma'lum bir og'irlik koeffitsiyenti (weight) beriladi. Og'irlik koeffitsiyentlari ekspert baholashlari, Analitik Ierarxiya Jarayoni (AHP) yoki manfaatdor tomonlar o'rtasida o'tkazilgan so'rovlar natijalari asosida aniqlanishi mumkin. Model loyihaning umumiy samaradorlik ko'rsatkichini (integral ko'rsatkich) hisoblash uchun barcha og'irlik koeffitsiyentlari va standartlashtirilgan ko'rsatkich qiymatlarini birlashtiradi. Bu yondashuv SROI ning murakkab hisob-kitoblarini soddalashtirib, baholash jarayonini yanada shaffof va takrorlanuvchan qiladi.

To'rtinchi bosqichda, modelni amaliyotda qo'llash va uning ishonchliligini tekshirish uchun ma'lumotlar yig'ish va tahlil qilish amalga oshiriladi. Ma'lumotlar O'zbekistondagi mavjud ijtimoiy tadbirkorlik loyihalaridan (masalan, ta'lim, sog'liqni saqlash, ekologiya, bandlik sohalaridagi loyihalar) olinadi. Bu loyihalarning moliyaviy hisobotlari, faoliyat hisobotlari, benefitsiarlar haqidagi statistik ma'lumotlar va boshqa tegishli hujjatlar asosiy ma'lumot manbalari bo'lib xizmat qiladi. Ma'lumotlar tahlili statistik usullar (korrelyatsiya, regressiya tahlili) va sezgirlik tahlili (sensitivity analysis) yordamida amalga oshiriladi, bu esa model natijalarining mustahkamligini ta'minlaydi.

Ushbu maqolada ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining ijtimoiy ta'sir va moliyaviy barqarorlikni uyg'unlashtirishdagi murakkab baholash muammolari ko'rib chiqildi. Mavjud "Ijtimoiy investitsiyalar qaytimi" (SROI) kabi metodologiyalarning murakkabligi, ma'lumotlarga yuqori talablari va subyektivlik xavfi ularni keng miqyosda qo'llashda cheklovlar yaratishi asoslandi. Shu bois, tadqiqot ijtimoiy tadbirkorlik loyihalarining samaradorligini ob'ektiv va tizimli baholashga qaratilgan matematik modelni taklif etadi. Ushbu ko'p mezonli yondashuv

ijtimoiy va moliyaviy ko'rsatkichlarni integratsiyalashgan holda, ularning ahamiyatini hisobga olgan holda baholash imkonini beradi. Model loyihalarning real qiymatini aniqroq o'lchash, resurslarni samarali taqsimlash va O'zbekistonda ijtimoiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha asosli qarorlar qabul qilish uchun qimmatli vosita bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- [1] Nicholls, J., Cook, S., & Aveling, E.-L. Ijtimoiy ta'sirni o'lchash va boshqarish: Ijtimoiy investitsiya daromadi (SROI) metodologiyasi bo'yicha qo'llanma. London: Routledge, 2020.
- [2] Lyon, F., Teasdale, S., & McInroy, G. (Eds.). Routledge Ijtimoiy Tadbirkorlik Qo'llanmasi. London: Routledge, 2020.
- [3] Chell, E., Spence, L. J., & Zappalà, G. "Ijtimoiy tadbirkorlik va ta'sirni o'lchash: Tanqidiy tahlil va kelajakdagi tadqiqot kun tartibi." Ijtimoiy Tadbirkorlik Jurnali, jild. 12, son. 1, 2021.
- [4] Haugh, H. M., & Talwar, A. "Ijtimoiy ta'sirni o'lchash: Joriy yondashuvlar va kelajak yo'nalishlarining tanqidiy tahlili." Biznes etikasi jurnali, jild. 162, son. 3, 2020.
- [5] Zahra, S. A., & Wright, M. "Ijtimoiy tadbirkorlik va ijtimoiy qadriyat yaratish: Ko'rib chiqish va sintez." Menejment tadqiqotlari jurnali, jild. 57, son. 1, 2020.
- [6] Mair, J., & Marti, I. "Ijtimoiy korxonalarining ijtimoiy ta'siri: Adabiyotlarning tizimli tahlili." Biznes etikasi jurnali, vol. 162, no. 3, 2020.
- [7] Santos, A. C., da Silva, J. L. P., & da Silva, M. C. "Ijtimoiy korxonalarining ijtimoiy ta'sirini baholash: Tizimli tahlil." Xalqaro Ijtimoiy Iqtisodiyot Jurnali, jild. 48, son. 1, 2021.

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XORIJIY TILLARNI O'RGANISHNING AHAMIYATI

Bo'ltakov Sardor

O'zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali “Iqtisodiyot va turizm” kafedrasida assistenti

Saydaliyev Abrorxon Sobir o'g'li, Abdurashidova Mahliyo Sherali qizi

O'zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida xorijiy tillarni o'rganishning dolzarbligi, uning iqtisodiy rivojlanish, xalqaro hamkorlik hamda mehnat bozorida raqobatbardoshlikni oshirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar rivojlanishi natijasida ta'lim tizimida ham katta o'zgarishlar yuz bermoqda. Internet, sun'iy intellekt, onlayn ta'lim platformalari xorijiy tillarni o'rganish jarayonini yangi bosqichga olib chiqdi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xorijiy tillarni bilish zamonaviy mutaxassislar uchun muhim kompetensiyalardan biri bo'lib, global iqtisodiyotda faol ishtirok etish imkonini yaratadi.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, xorijiy tillar, globalizatsiya, ta'lim, innovatsiya, raqamli texnologiyalar, mehnat bozori.

Аннотация. В данной статье анализируется актуальность изучения иностранных языков в условиях цифровой экономики, а также их значение для экономического развития, международного сотрудничества и повышения конкурентоспособности на рынке труда. Развитие цифровых технологий приводит к значительным изменениям и в системе образования. Интернет, искусственный интеллект и онлайн-образовательные платформы выводят процесс изучения иностранных языков на новый уровень. Результаты исследования показывают, что владение иностранными языками является одной из важнейших компетенций современного специалиста и создаёт возможности для активного участия в глобальной экономике.